

ÖREBRO UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR BETEENDE-,
SOCIAL- OCH RÄTTSVETENSKAP

Utbildningsplan
Dnr CF 52-522 /2006

Sida 1 (8)

***SOCIONOMPROGRAMMET, INRIKTNING MOT
ÅLDRADE OCH FUNKTIONSHINDER, 210
HÖGSKOLEPOÄNG***

***Social Work Programme, Orientation Towards Ageing and Disability,
210 ECTS***

Utbildningsprogrammet är inrättat och utbildningsplanen fastställd den 17 oktober 2006 av fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap. Avsnitt 8.1 är ändrat genom fakultetsnämndens beslut den 16 oktober 2007 (dnr CF 52-554/2007).

1 ALLMÄNT

Socionomprogrammet, inriktning mot åldrande och funktionshinder, omfattar 210 poäng (tre och ett halvt års heltidsstudier) och leder till en socionomexamen.

Programmet förbereder studenten för socialt arbete inom samhällets omsorger om den åldrande och om personer med olika slag av funktionshinder. Utbildningen bygger på huvudområdet socialt arbete som finns på såväl grund- och avancerad som forskarnivå och som samhälleligt verksamhetsfält och skall ge förutsättningar för att uppnå målen med ett professionellt socialt arbete. Studierna inom huvudområdet utgår från det sociala arbetets teorier och metoder och innehåller hög grad av praktik- och professionsrelevans. Efter avslutad utbildning skall studenten kunna genomföra såväl utredande som förebyggande och behandlande åtgärder. Kritiskt tänkande och reflektion stimuleras bland annat genom analyser av det sociala arbetets samhälleliga förutsättningar och praktiska verksamheter med utgångspunkt från olika teoretiska perspektiv och vetenskaplig kunskap. Grunden för en reflekterande praktik och ett kunskapsbaserat socialt arbete läggs genom kontinuerlig koppling mellan teori och praktik, genom tillämpningsuppgifter, besök på fältet, projektstudier samt fallanalyser.

Studenten tränas att systematiskt utreda, analysera, bedöma, värdera och besluta om sociala omsorgsinsatser till personer som antingen på grund av åldersrelaterad fysisk och/eller psykisk nedsatthet och sjukdom eller på grund av fysiska och/eller psykiska funktionshinder är i behov av stöd och hjälp i sin livsföring. Utbildningen förbereder studenten för ett samhälle karaktäriserat av en växande andel äldre med betydande omsorgsbehov, samt ett samhälle vari funktionshinder hos barn, ungdomar och vuxna skall mötas med kompetens inom ett flertal yrkesområden. Utbildningen förbereder studenten för en yrkesverksamhet kännetecknad av samverkan med olika yrkesutövare inom kommun, hälso- och sjukvård, habilitering samt med frivilligorganisationer och privata vårdgivare (entreprenörskap).

2 UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för utbildning på grundnivå

Utbildning på grundnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella eller specialutformade program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Regeringen får dock medge undantag när det gäller konstnärlig utbildning.

Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
 - följa kunskapsutvecklingen, och
 - utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.
- (1 kap. 8 § högskolelagen)

2.2 Mål för Socionomprogrammet

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 8 § HL)

För socionomexamen skall studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för självständigt socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Kunskap och förståelse

För socionomexamen skall studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund samt kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa kunskap om och förståelse för samspelet mellan individers och grupper sociala situation, levnadsvillkor, fysiska och psykiska hälsa samt funktionsförmåga i förhållande till samhälleliga och andra bakomliggande faktorer,
- visa kunskap om ledning av socialt arbete, och
- visa kunskap om och förståelse för barns behov och sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser.

Färdighet och förmåga

För socionomexamen skall studenten

- visa sådan färdighet och förmåga som krävs för att utveckla och genomföra socialt arbete på olika nivåer i samhället i samarbete med de människor som berörs,
- visa förmåga att tillämpa relevanta författningar i synnerhet inom det sociala området,
- visa förmåga att förstå, utreda och analysera sociala processer och problem, och
- visa förmåga att identifiera, strukturera, utreda och utvärdera insatser på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För socionomexamen skall studenten

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett professionellt bemötande och förhållningssätt,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

(bilaga 2, högskoleförordningen)

Utöver detta har Örebro universitet som mål att studenten efter avslutad utbildning skall:

- ha kunskap och förmåga att förstå hur individens fysiska, psykiska och sociala åldrande påverkas av det från barn- och ungdomstiden etablerade sambandet mellan yttre, sociala, kulturella och ekonomiska förhållanden och inre, subjektiva upplevelser och innebörder av det levda livet (livsloppet),
- ha kunskap och förmåga att förstå hur funktionshinder hos barn, ungdomar och vuxna måste ställas i relation till det omgivande samhällets kompetens att möta olika funktionshinder,
- ha kunskap om hur funktionshinder påverkar familjens förutsättningar och levnadsvillkor,
- ha kunskap och förmåga att värdera och omsätta vetenskapligt beprövad erfarenhet i det yrkesmässiga handlandet (evidens),
- ha förmåga att uttrycka sig i tal och skrift för att sakligt kunna kommunicera med personer i omgivningen, både inom och utanför den egna professionen i en politisk och professionell organisation, samt
- ha kunskap och förmåga att värdera och bedöma välfärdssystem i internationellt såväl som nationellt perspektiv.

3 UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Socionomprogrammet, inriktning mot åldrande och funktionshinder, är ett yrkesprogram som omfattar sju terminer (210 högskolepoäng) teoretiska, fältförlagda och professionsförberedande studier. Socialt arbete utgör programmets huvudområde. Visst samarbete med andra ämnen förekommer, se under 3.2. Professionsspecifik färdighetsträning och informationskompetens genomförs på samtliga kurser och nivåer.

3.2 Kurser som ingår i programmet

Socialt arbete som profession och vetenskap, A, 30 högskolepoäng

Kursen är en introduktion till socialt arbete som självständig profession och praktik, som akademiskt ämne och vetenskaplig disciplin. Betoning läggs vid framväxt och etablering av socialt arbete med åldrande och personer med funktionshinder. Terminen avser att grundlägga studentens kunskaper om det vetenskapliga studiet av människans åldrande samt om olika funktionshinder. Under denna termin påbörjas den professionsspecifika träning som avser tillämpning av teoretiska kunskaper, kommunikationsfärdigheter och informationssökning.

Kursen består av två delkurser. Den första delkursen behandlar grundläggande teoribildning i gerontologin som det mångvetenskapliga studiet av människans åldrande (biologiskt, psykologiskt och socialt). Kursen avser att förbereda studenten för ett arbete som innebär ett professionellt bemötande av åldrande människor i eget hem och på institution såväl som i andra delar av samhället. Kursen innehåller en grundläggande orientering kring det friska och det sjuka åldrandet och åldrandets sjukdomar (geriatrik). Den andra delkursen behandlar områden och problemställningar som är av central betydelse för kunskaper inom det handikappvetenskapliga området. Kursen inriktas framförallt på omsorgs-/vuxenhabiliteringsverksamhet i olika vuxenboenden och i den dagliga verksamheten och påvisar hur stöd ges till personer med utgångspunkt från LSS. LSS' personkrets utgörs av personer med utvecklingsstörning, autism och autismliknande tillstånd, personer med förvärvad hjärnskada, samt personer som på grund av stora och varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder har betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och omfattande behov av stöd och service. Stor vikt läggs vid hur olika livssituationer påverkar personer med funktionshinder.

Professionell handläggning och dokumentation i socialt arbete, A, 30 högskolepoäng

Kursen innehåller två delkurser. Efter den första delkursen har studenten grundläggande kunskaper om de lagar och regler som styr det sociala arbete som utförs. Undervisningen är tillämpningsorienterad och sker bland annat med hjälp av casemetodik och fiktiva ärenden hämtade från socialt omsorgsarbete. Den andra delkursen utgör en grundkurs i vetenskapligt arbetssätt. Efter kursen kan studenten tillämpa systematisk handläggning och dokumentation av socialt arbete på en grundläggande nivå inom programmets arbetsområden.

Vetenskaplig metod och utvärdering i socialt arbete, B, 15 högskolepoäng
Kursen utgör en fortsättningskurs i vetenskapsteori och vetenskaplig metod. Studenten utvecklar och tillämpar kunskaper och färdigheter i vetenskapliga metoder i socialt arbete. Det innebär kvantitativ och kvalitativ forskning samt metoder för utvärdering. Studenten utvecklar sina färdigheter när det gäller kritisk reflektion avseende forskning och praktik i socialt arbete.

Socionomprofessionens yrkeskunskap och yrkesidentitet, A, 15 högskolepoäng

Kursen behandlar socialt arbete och den professionella yrkesrollen som socionom genom att fokusera olika aspekter på socionomprofessionen, såsom yrkesidentitet, bemötande och arbetsrelationen med enskilda och grupper. Efter kursen skall studenten kunna kritiskt reflektera kring etiska principer och frågeställningar samt kring den egna personens betydelse i det sociala arbetet. Studenten skall efter kursen förstå sambandet mellan teori och praktik, kunna kritiskt reflektera över det sociala arbetet och tillämpa teorier i socialt arbete som analysverktyg i yrkesspecifika frågeställningar.

Det sociala arbetets organisation och ledning i offentlig förvaltning, B, 30 högskolepoäng

Kursen innehåller fyra delkurser och behandlar det sociala arbetets organisation, styrning och ledarskap i offentlig förvaltning med inriktning mot åldrande och funktionshinder. Kursen har en mångvetenskaplig prägel och genomförs av ämnena statskunskap, företagsekonomi, rättsvetenskap och genusvetenskap.

Den första delkursen ger kunskaper om den svenska förvaltningens roll i ett föränderligt politiskt system som präglas av både ökad centralstyrning och decentralisering. Relationen mellan EU, nationell, regional och lokal nivå behandlas liksom olika former för medborgerligt deltagande i den gradvis förändrade välfärdsstaten. Ett genusperspektiv på demokrati, politik och välfärd integreras i kursen. Den andra delkursen ger kunskaper om verksamhetsstyrning och ekonomi i socialt omsorgsarbete. Kursen behandlar även frågor om vårdtyngd och vårdtyngdsmätning. Den tredje delkursen ger kunskaper i arbetsrättens och arbetsmiljörättens regelverk och tillämpning med fokusering på socialt arbete i enskildas hem (hemtjänst, personlig assistans) och på institution. Den fjärde delkursen ger kunskaper i organisationsteori och ledarskap samt belyser dessa områden ur ett genusperspektiv. Kursen fokuserar genom exempel och tillämpningsövningar organisation och ledarskap avseende arbete med åldrande och personer med funktionshinder.

Socionomprofessionens yrkeskunskap och yrkesidentitet, A, 30 högskolepoäng

Kursen är en fortsättningskurs med fokus på yrkesidentitet, yrkeskunskap och yrkeskultur i socialt arbete. Kursen är verksamhetsförlagd. Studentens huvudsakliga bas för studierna är en verksamhet där socialt arbete bedrivs och där en erfaren handledare är det pedagogiska stödet. Studenten deltar i och reflekterar kritiskt över det sociala arbete som bedrivs på studieplatsen. Efter kursen kan studenten tillämpa teoretiska kunskaper vid analys och

bedömning av ärenden samt kritiskt reflektera över de egna värderingarnas betydelse vid utförandet av det sociala arbetets praktik. Genom processorienterad handledning utvecklar studenten sin empatiska förmåga och sin professionella självmedvetenhet.

Teorier och metoder i socialt arbete, C, 30 högskolepoäng

Kursen avser att fördjupa studentens teoretiska och metodologiska kunskaper i socialt arbete med inriktning mot åldrande och funktionshinder. Kursen innehåller moment av vetenskapsteori och forskningsmetodik som en förberedelse för det självständiga vetenskapliga arbetet (examensarbetet) omfattande 15 högskolepoäng som avslutar terminens studier.

Socionomprofessionen i dagens och morgondagens samhälle, avancerad nivå, 30 högskolepoäng

Kursen avser att ytterligare fördjupa studentens förmåga att självständigt integrera och använda sina teoretiska kunskaper i ett kvalificerat socialt arbete med inriktning mot åldrande och funktionshinder. Detta innebär att studenten skall utveckla sin förmåga att hantera komplexa situationer i det sociala arbetet med avseende på brukares livsvillkor och med avseende på bedömning och beslutsfattande samt organisation och ledarskap. Kursen skall utveckla studentens förutsättningar för en yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet och samarbete i utövandet samt på förmågan att kommunicera med olika parter. Kursen fördjupar ett mångkulturellt perspektiv på socialt arbete med inriktning mot åldrande och funktionshinder samt ger vissa internationella (komparativa) aspekter av det sociala arbetet avseende åldrande och funktionshinder.

3.3 Studieformer

Studierna syftar till att stimulera studentens egna aktiva lärandeprocesser och bygger på eget kunskapssökande och, så långt det är möjligt, egen kunskapsproduktion. Utbildningen avser att stimulera det kritiska reflekterandet. Lärandemiljön utgörs av seminarier, laborationer, projektstudier, tillämpningsövningar, grupparbeten samt föreläsningar. Efter avslutad utbildning kan studenten söka och värdera information, självständigt följa kunskapsutvecklingen samt kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt.

4 INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

Örebro universitet har inom ramen för Socrates/Erasmus-, Nordplus och bilaterala avtal överenskommelser om studentutbyte med ett flertal europeiska och utomeuropeiska universitet och organisationer varvid studenten kan förlägga en termins teoretiska eller fältförlagda studier till utländskt lärosäte eller organisation.

5 BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall, enligt 6 kap. 18 § HF, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Som betyg skall, enligt 6 kap. 19 § HF, användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd, om inte högskolan föreskriver annat betygssystem.

I de fall Rektor medgivit avsteg från den tregradiga betygsskalan framgår detta av respektive kursplan.

Obligatoriska moment förekommer i form av fältförelagda studier och praktik, seminarier och redovisningar. För närmare information om kraven på obligatoriska moment och deras omfattning, se respektive kursplan.

6 EXAMEN

Socionomexamen (Degree of Bachelor of Science in Social Work)
uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 210 högskolepoäng.

Mål, se punkt 2.2.

För ytterligare information, se Examensordning för grundutbildningen.

7 BEHÖRIGHETSVILLKOR

7.1 Behörighetsvillkor vid antagning till programmet

För att vara behörig till programmet krävs att den sökande har grundläggande behörighet och dessutom uppfyller kraven för den särskilda behörigheten enligt standardbehörighet D.1, det vill säga Matematik kurs A och Samhällskunskap kurs A (lägst betyget Godkänd krävs i respektive kurs).

För ytterligare information, se Antagningsordning för grundutbildningen.

7.2 Behörighetsvillkor vid antagning till kurser inom programmet

För att bli antagen till kurser inom programmet krävs att studenten har den särskilda behörighet som föreskrivs. Den särskilda behörigheten framgår av respektive kursplan.

Termin 3: För tillträde till kurserna Vetenskaplig metod och utvärdering i socialt arbete A, 15 högskolepoäng samt Socionomprofessionens yrkeskunskap och yrkesidentitet A, 15 högskolepoäng krävs att minst 45 högskolepoäng är fullgjorda under år 1, varav 30 högskolepoäng i huvudämnet socialt arbete A.

Termin 4: För tillträde till kursen Det sociala arbetets organisation och ledning i offentlig förvaltning, B, 30 högskolepoäng, krävs att minst 75 högskolepoäng är fullgjorda, varav 30 högskolepoäng i huvudämnet socialt arbete A, Professionell handläggning och dokumentation i socialt arbete, A, 30 högskolepoäng samt Vetenskaplig metod och utvärdering, B, 15 högskolepoäng.

Termin 5: För tillträde till kursen Socionomprofessionens yrkeskunskap och yrkesidentitet, B, 30 högskolepoäng, krävs att samtliga kurser under termin 1 till och med termin 4 är fullgjorda.

Termin 6: För tillträde till kursen Teorier och metoder i socialt arbete, C, 30 högskolepoäng, krävs att samtliga kurser under termin 1 till och med termin 5 är fullgjorda.

Termin 7: För tillträde till kursen Socionomprofessionen i dagens och morgondagen samhälle, avancerad nivå, 30 poäng, krävs att samtliga kurser under termin 1 till och med termin 6 är fullgjorda.

8 URVAL OCH PLATSGARANTI

8.1 Urval till programmet

Vid urval till programmet används urvalsgrunderna betyg (50 procent av platserna) och resultat från högskoleprovet (50 procent av platserna).

9 TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING

Beslut om tillgodoräknande för erhållande av betyg på kurs fattas av examinator för den aktuella kursen (6 kap. 18 § HF).

Beslut om tillgodoräknande av kurs i generell examen, om bedömningen sker i samband med begäran om examensbevis och kan betraktas som rutinmässig, fattas av chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

Beslut om tillgodoräknande i övriga fall fattas av respektive institutionsstyrelse (se Rektors delegationer i utbildningsfrågor).

För ytterligare information, se Tillgodoräknandeordning för grundutbildningen.

IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER (6 KAP. 17 § HF)

Denna utbildningsplan gäller från och med höstterminen 2007.